

[eu och facket]

EU-ledarna ökar pressen mot Grekland

Vid EU-toppmötet i midsommarhelgen enades de 27 stats- och regeringscheferna om att Grekland får ytterligare 12 miljarder euro ur den så kallade nödfond på totalt 110 miljarder euro som satts upp för att rädda landet undan konkurs, men bara om parlamentet i Aten antar det femårsprogram med skattehöjningar, välfärdsneddragningar och privatiseringar som den så kallade trojkan – EU-kommissionen, Europeiska centralbanken [ECB] och Internationella valutafonden [IMF] – ställt som villkor.

Beslutet var väntat. Premiärminister Giorgios Papandreou var kallad till ett förmöte med Tysklands förbundskansler Angela Merkel, Frankrikes president Nicolas Sarkozy, Europeiska centralbankens Jean-Claude Trichet, Eurogruppens Jean-Claude Juncker och EU-ordföranden Herman van Rompuy. De inpräntade att Greklands socialdemokratiska regering inte har något val.

Ett nytt brutalt krispaket motsvarande 28 miljarder euro måste sjösättas före 3 juli. Den offentliga sektorn ska hårdbantas. Pensionerna och ersättningarna till sjuka och arbetslösa ska försämrats. Statsanställdas löner ska sänkas ännu mer. Samtidigt ska skatterna och momsens chockhöjas. Dessutom ska flygplatser, hamnar, motorvägar, företag, banker och fastigheter till ett värde av 50 miljarder euro privatiseras.

För att få fart på nedskärningarna och

privatiseringarna vill EU-kommissionen, ECB och IMF sätta upp en från den grekiska regeringen oberoende myndighet, med ”internationella observatörer”, för att ”accelerera proceduren och garantera processens oåterkallelighet”.

De av EU påtvingade åtstramningarna riker att permanenta krisen i ett Grekland som redan befinner sig i recession. Ekonomin backade under första kvartalet med 5,5 procent, arbetslösheten har stigit till drygt 16 procent och 25 procent av befolkningen lever under fattigdomsgränsen.

Grekland har dragit på sig en statsskuld som motsvarar 150 procent av BNP, varav största delen ligger hos utländska långgivare. Sådana skuldnivåer är svåra att hantera, eftersom det krävs ett väldigt budgetöverskott enbart för att täcka räntebetalningarna.

Men i affärstidningarna redovisas att det är en strålande affär för dem som nu lånar ut pengar till Grekland. De tjänar miljarder i ränteintäkter. Förutom skulderna till grekiska banker är den grekiska staten skyldig franska banker omkring 53 miljarder euro, och tyska banker har fordringar på omkring 34 miljarder euro.

Brett Arends, marknadsanalytiker på amerikanska MarketWatch, kommenterar: ”Kan alla sluta ljuga om krisen i Europa? Detta handlar inte om att lösa ut Grekland. Det handlar om att lösa ut bankerna som lånat till dem. [...] Än en gång hålls vi alla som gisslan av ett gäng bankirer.”

Gösta Torstensson

Bli med i Folkrörelsen Nej till EU:s Fackliga Nätverk

Lavaldomen och EU:s utstationeringsdirektiv visar att EU är ett allvarligt hot mot den svenska arbetsmarknadsmodellen med konflikträtt och kollektivavtal, eller med andra ord ett grundskott mot de landvinningar som svensk fackföreningsrörelse gjort de senaste hundra åren.

Lissabonfördraget, den nya EU-grundlagen, innebär inget skydd för de fackliga rättigheterna såsom det hävdas från LO-ledningen och andra EU-entusiaster. Tvärtom så innebär Lissabonfördraget i praktiken att Lavaldomen och andra antifackliga EU-domar grundlagsfästs, dvs. de blir cementerade och opåverkbara för politiska beslutsfattare.

Och, som vanligt i EU-sammanhang, det kommer mera. Riksdagen har införlivat EU:s tjänstedirektiv i svensk lagstiftning, vilket medför att låglönekonkurrensen kommer att breda ut sig än mer. Regeringen har tillsatt en utredning med uppdrag att föreslå hur EU:s bemanningdirektiv ska implementeras i svensk lagstiftning. EU-kommissionen planerar ett säsongsarbetardirektiv som enligt LO:s Wanja Lundby-Wedin öppnar för "en total avreglering av arbetsmarknaden".

För att bjuda motstånd mot denna förödande utveckling har Folkrörelsen Nej till EU initierat ett tvärfackligt nätverk, Folkrörelsen Nej till EU:s Fackliga Nätverk. Det är öppet för dig som är fackligt aktiv [eller bara medlem] och EU-kritisk. Det kostar ingenting och du behöver inte vara

medlem i Folkrörelsen Nej till EU [men det är inget hinder].

Nätverkets syfte är utbyte av information, kunskapsuppbyggnad samt att anordna och samordna olika aktiviteter. Nätverket har startat som en mejlgrupp för informationsspridning och med att producera ett digitalt nyhetsbrev. Vi kommer också efterhand att anordna seminarier, hearingar, studiecirklar etc, i egen regi eller i samarbete med andra organisationer. Nätverket har också kontakt och samarbete med andra fackligt inriktade EU-kritiska organisationer, såsom Fagbevaegelsen Mod Unionen i Danmark, Trade Unionists Against the EU Constitution i England, och Nei til EU:s Faglig utvalg i Norge.

Nätverket administreras av Gösta Torstensson, Folkrörelsen Nej till EU [och passiv medlem i Kommunal]. Du som vill bli med i nätverket mejlar gosta.torstensson@nejtill.eu.se.

Eva Anderzon, Kommunalarbetareförbundet
Jan-Erik Gustafsson, Fackförbundet ST
Jannika Fahlander, Handelsanställdas Förbund
Jannis Konstantis, Fackförbundet Seko
Kent Wahlberg, Livsmedelsarbetareförbundet
Maria Pohn, Vårdförbundet
Mats Norrstad, Lärarförbundet
Pie Blume, Fackförbundet Unionen
Minna Pyykölä, Journalistförbundet
Patrik Ljunggren, Transportarbetareförbundet
Peter Lilja, Industrifacket Metall
Rolf Axelsson, Hamnarbetareförbundet
Magnus Renman, Fackförbundet GS
Lars Lundberg, Byggnadsarbetareförbundet
Marcus Carlstedt, Lärarnas Riksförbund

Grekland är ett offer för euron

Greklandskrisen förvärras. Budgetunderskott och statsskuld växer och regeringen klarar inte av betalningarna till sina fordringsägare [i minst tyska och franska storbanker]. På gator och torg i Grekland ökar protesterna mot regeringens åtstramningspolitik.

EU, Europeiska centralbanken och IMF kräver mycket hårda nedskärningar. Problemet är att ju större nedskärningarna blir, desto snabbare faller den grekiska ekonomin ännu längre ner mot botten. I Dagens Nyheter och andra medier spekuleras i en grekisk konkurs som kan ge en ny finanskris med effekter över hela Europa.

Vems är felet? I svensk debatt har vi i huvudsak matats med analysen att grekerna försökt leva något slags lyxliv utan att ha någon bas för det. Inte minst finansminister Anders Borg har bidragit till en mycket fördomsfull syn på det grekiska folkets påstådda privilegier.

Men huvudorsaken till den grekiska tragedin bokstaveras EMU.

Den monetära unionen utgår nämligen från antagandet att de olika europeiska ländernas ekonomier är så pass lika varandra att de kan samsas kring samma valuta, samma centralbank och samma ränta. EMU tar inte hänsyn till att olika länder har olika ekonomier och konjunkturellt ofta befinner sig i otakt med varandra.

KRISHÖSTEN 2008 SPRACK ILLUSIONEN. Och statsfinanserna föll samman. Om Grekland stått utanför EMU hade den egna valutan i ett sådant läge fallit dramatiskt. Exporten hade blivit billigare, importen minskat och lönerna fallit. Nu hade man ingen sådan egen valuta och då återstår bara den hårda vägen med dramatiska nedskärningar i statsbudgeten.

Den grekiska krisen är just det slags kris som EMU-motståndarna i alla år talat om men som EMU-fantasterna ständigt viftat bort.

Eva-Britt Svensson

Riksdagsmajoriteten vill riva upp Lex Laval

Riksdagen beslutade nyligen att riva upp den så kallade Lavallagen [även kallad Lex Laval] sedan en majoritet ställt sig bakom en motion från Socialdemokraterna. Beslutet innebär ett tillkännagivande till regeringen om att tillsätta en ny utredning om hur svensk arbetsrätt ska anpassas till domen från EU:s domstol i det uppmärksammade Lavalmålet som undergrävt det som är kärnan i vilken som helst facklig organisering; rätten att bekämpa social dumpning genom kollektivavtal och fackliga stridsåtgärder.

Enligt Lex Laval, som började gälla den 15 april 2010, tilläts fackförbunden inte att tvinga gästgästande företag att betala samma löner och villkor som svenska löntagare har. Det är endast tillåtet att kräva minimilön och vissa andra minimivillkor. Kan det utländska företaget visa, genom ett kollektivavtal eller lagstiftad minimilön i hemlandet, att minimikraven uppfylls har facket inte rätt att kräva kollektivavtal eller vidta konfliktåtgärder. Dessutom innebär Lex Laval att Lex Britannia, som ger facken konflikträtt för att tvinga fram svenska kollektivavtal, i praktiken ska avskaffas. Lex Britannia tillkom i början av 1990-talet efter att Sjöfolksförbundets blockad mot det utlandsflaggade fartyget Britannia förklarats ogiltig av domstol. Lex Britannia gjorde det möjligt för facket att tillgripa stridsåtgärder mot ett utländskt företag i syfte att driva igenom ett svenskt avtal.

De rödgröna partierna lovade i förra årets valrörelse att riva upp Lex Laval om de kom till regeringsmakten. Nu är oppositionen splittrad

Sveriges EU-avgift ökar

Sverige och Finland får behålla det särskilda glesbygdsstödet i det budgetförslag för 2014-2020 som EU-kommissionen lagt fram. Totalt beräknas det till 926 miljoner euro.

Sverige, Storbritannien, Tyskland och Holland förslås få rabatt på sina medlemsavgifter eftersom de är så mycket högre än övriga länders. Men systemet ska förenklas och rabatten minskas, föreslår kommissionen. För Sveriges del från drygt 6 miljarder kronor till 350 miljoner.

men när Socialdemokraterna lade ett förslag i arbetsmarknadsutskottet i ärendet beslöt Miljöpartiet och Vänsterpartiet samt Sverigedemokraterna [som vill slippa alla utländska arbetare] att ställa sig bakom motionen.

Riksdagsmajoriteten vill att regeringen "skyndsamt" ska tillsätta en utredning för att "värna den svenska modellen i ett internationellt perspektiv".

LO välkomnar beslutet:

– För att stärka regelverket krävs det att regeringen ser över Lex Laval och underlättar för facket att upprätthålla löner och anställningsvillkor. Det krävs dessutom ny lagstiftning, till exempel anmälningsskyldighet för utländska företag och krav på behörig företrädare i landet, säger LO:s ordförande Wanja Lundby-Wedin.

Det är naturligtvis positivt att riksdagen vill riva upp och göra om Lex Laval. Lagstiftningen innebär ett grundskott mot den svenska kollektivavtalsmodellen och röjer väg för lönedumpning och utnyttjande av underbetald arbetskraft från andra EU-länder i Sverige.

Men riksdagsbeslutets betydelse ska inte överdrivas. Den samlade oppositionen uttalar sig för utredningar och ändringar som den borgerliga alliansregeringen sedan kan förhala eller strunta i.

Dessutom är det inte Lex Laval som är huvudproblemet, utan den bakomliggande Lavaldomen. Det är möjligt att en ny utredning och ett nytt riksdagsbeslut skulle kunna leda till en lagstiftning som är mindre fackföreningsfientlig, men det går inte att komma runt att EU-domstolen i Lavaldomen ger fyra otvetydiga besked:

Det första är att Sverige inte bestämmer över arbetsmarknaden, om löntagare får strejka eller blockera en arbetsplats. Det gör EU.

Det andra är att den fria rörligheten inom EU överordnas den i Sverige grundlagsstiftade strejkrätten. Detta förhållande förändras inte av Lissabonfördraget. Tvärtom.

Det tredje är att företag från andra EU-länder med lägre lönenivåer har rätt att skicka anställda till Sverige för att arbeta för dessa lägre löner. I bästa fall kan svenska fackföreningar kräva att lönerna motsvarar svenska minimilöner.

Det fjärde är att EU:s inre marknad med fri rörlighet för marknadskrafterna går före löntagarnas intressen. Det förklarar varför Svenskt Näringsliv i ett pressmeddelande kallade Lavaldomen "mycket tillfredsställande".

Gösta Torstensson

Norska arbetsvillkor i Efta-domstolen

Nio norska företag är på krigsstigen mot staten. Detta efter att den statligt utsedda Tariffnämnden i december 2008 har lagt fast ett lönegolv eller minimilön för alla anställda i norska företag. Precis som i Laval-fallet har dessa fått stöd av den norska näringslivsorganisationen NHO för att driva en domstolsprocess mot staten. De menar att Tariffnämndens beslut strider mot EES-avtalet. Bakgrunden är att facket Fellesförbundet och norska LO flera gånger dokumenterat social dumping i norska företag. Så har antal lönearbetsare från Östeuropa kraftigt ökat efter EU-utvidgningen 2004. Fellesförbundet har kommit fram till att 50-80 procent av antalet anställda i företagen med underleverantörer kommer från Östeuropa.

Många av dessa har löne- och arbetsvillkor som ligger betydligt under vad en norrmän har. LO vände sig därför till staten och begärde att delar av de norska kollektivavtalen skulle allmänförklaras, vilket innebär ett lägsta golv för löner och andra arbetsvillkor inom företagen. Tariffnämndens beslut innebär bland annat att norska Arbetstillsynen kan kontrollera och lagföra så att utländsk arbetskraft för löner och villkor i enlighet med norska kollektivavtal. De nio företagen förlorade sin process i första instans i januari 2010, men överklagade till nästa instans, Borgartingets lagmansrätt. Precis om i Laval-fallet är denna domstol osäker på hur den skall döma och har vänt sig till EES-domstolen för att få råd.

Lagmansrätten ställer ett antal frågor som berör EU:s utstationeringsdirektiv och förhållandet mellan löne- och arbetsvillkor och fri rörlighet för tjänster bland annat:

Kan ett EES-land använda sig av allmänförklaring för att säkra en maximal arbetstid? NHO har kraftigt protesterat mot att Lönenämnden har allmänförklarat en arbetstid på 37,5 timmar som är kortare än de 40 timmar per vecka som norska arbetsmiljölagen föreskriver.

Kan ett EES-land kräva att anställda som reser långväga till jobbet får resekostnader, kost och logi betaldas av företaget? I ett centralt kollektivavtal finns bestämmelser om ersättning för kost och logi. Lönenämnden har beslutat att dessa bestämmelser skall gälla för företagen.

Kan ett EES-land kräva att anställda som

Italiens regering enad om sparpaket

Den italienska regeringen godkände nyligen ett sparpaket för att minska landets budgetunderskott med 47 miljarder euro. Målet är att få budgeten i balans till 2014.

I paketet finns bland annat förslag om minskade skattelättnader för företag och låginkomsttagare, ökade avgifter för sjukhusbesök och införande av 0,15 procents skatt på finansiella transaktioner. Sparpaketet måste godkännas av parlamentet inom 60 dagar.

pendlar till jobbet får ett fast lönepåslag? NHO protesterar kraftigt mot att Lönenämnden bestämmer om ett tillägg på ca 20 procent på lönen för dem som övernattar hemifrån.

Lagmansrätten har också frågat EES-domstolen om antalet anställda som täcks av kollektivavtal har någon betydelse för om Lönenämnden kan fatta beslut om allmänförklaring?; skall den nationella domstolen bedöma om minimilön och andra arbetsvillkor vid beslut om allmänförklaring är i överensstämmelse om EU regler för "fri rörlighet av tjänster"?; kan ändamålet för en lag om allmänförklaring vara att säkerställa likvärdiga löne- och arbetsvillkor utländska löntagare som för norska anställda eller är det i strid med för "fri rörlighet av tjänster"?

Den 12 oktober kommer den norska härvändelsen upp i EES-domstolen i Luxemburg. EU-domstolen har redan tidigare i ett antal utslag [Laval, Ruffert, Luxemburg] angripit och försvagat möjligheterna att använda nationella regler som likabehandlar utländsk arbetskraft. Nu skall Efta-domstolen [en domare var från EES-länderna Norge, Island, Liechtenstein] avgöra om Norge får använda sig av en lag för allmänförklaring för att säkra likabehandling av utländsk arbetskraft. Inför Efta-domstolen skall de tre EES-länderna, EU och medlemsländerna uttala sig. Fallet kommer att få stor principiell betydelse för europeiskt arbetsliv framöver. Som ett led i Trojkans [IMF, EU och Europeiska centralbanken] så kallade krisbekämpning ingår att sänka minimilönenivåerna, och i Frankrike har redan ett sådant förslag getts tillkänna. Ett norskt lönegolv ses antagligen som ett konkurrenshinder av EU:s makthavare.

Jan-Erik Gustafsson

Bankerna måste vara med och betala Greklandskrisen

Eurokrisen blir allt djupare. De akuta ekonomiska kriserna i länder som Grekland, Irland och Portugal är på väg att omvandlas till politiska kriser. Regeringar har fallit i sina försök att hantera politiken i krisländerna.

I flera euroländer som Finland och Tyskland växer motviljan mot att fortsätta betala enorma summor till en krispolitik som inte lyckas. Även inom EU växer de politiska motsättningarna. Om krisen inte kan hanteras finns risken att den blir mer kaotisk och att det snabbt sprids till fler länder och banker.

Det blir också allt mer uppenbart att EU:s krismedicin med stenhårda nedskärningar och attacker på löntagarnas rättigheter inte fungerar. I krisländerna blir EU allt mer synonymt med arbetslöshet, privatiseringar, fattigdom och högerpolitik.

Grekland kommer inte att klara att betala sina skulder. Frågan är inte om, utan när och hur, en nedskrivning av landets skulder ska göras.

Här går en konflikt mellan å ena sidan länder som Tyskland som vill att även de privata intressen som har lånat ut pengar, inte bara vi skattebetalare, ska stå för notan.

På den andra sidan finns länder som Frankrike som verkar vara beredda att låta bankerna gå skadefria medan alla bördor läggs på skattebetalarna. Denna ståndpunkt är både orättvis och

orimlig. Bankerna spekulerar i statspapper för att göra vinst – ska de då inte också kunna göra förlust? När kommer bankerna att lära sig om skattebetalarna står för förlusterna medan vinsterna förblir privata?

Även Anders Borg som har värdat sin image av att ställa tuffa krav på bankerna här hemma har i Bryssel främst värnat bankernas vinster och kassakistor. Först nu talar Borg om att låta bankerna vara med och betala, det välkomnar vi.

Vem har orsakat krisen? Inte minst har bankernas oansvariga utlåning bidragit till att göra krisen djupare. Hela den finansiella sektorn behöver tydligare regler och gränser för spekulatjonen.

Euron har i sig gjort krisen djupare när länder har haft för låg ränta i överhettning och nu får fel växelkurs och ränta när ekonomin backar.

I NÅGRA LÄNDER, SOM I GREKLAND, HAR dåligt skötta statsfinanser med underskott och illa fungerande skattesystem bidragit till krisen. Men i flera av de värst drabbade krisländerna, som Portugal och Irland, var budgetunderskott och statsskuld under kontroll bara för något år sedan.

Det var krisen som skapade underskotten i de länderna, inte tvärtom. Länderna tvingades rädda bankerna varpå deras statsskulder ökade kraftigt och nu får skattebetalarna betala med nedskärningar och massarbetslöshet.

EU har bara skjutit krisen framför sig genom de gigantiska stödpaketerna. Nu kommer Grekland tillbaka och behöver nya lån. Men ingen tror längre att Grekland kommer att klara av att betala tillbaka. Det vore bättre att skriva ned Greklands skulder under ordnade former än att det sker i kaos och handlingsförlamning om landet får ställa in betalningarna.

När skulderna skrivs ner måste även de banker och finansinstitut som har valt att spekulera i grekiska statspapper vara med och bära kostnaden. Allt annat vore orimligt.

Vi vägrar acceptera finanskrisens ”gyllene regel” om att vinsterna förblir privata medan förlusterna får bäras av skattebetalarna. Därefter är det dags att inse det oundvikliga. Om Grekland inte får en egen valuta med en annan växelkurs riskerar landet att fastna i mycket djup kris. Det är hög tid att planera för en ordnad reträtt från EU:s valutaunion.

Bild: LARS-ERIK HÅKANSSON

**Ulla Andersson
Jonas Sjöstedt**

Allmännyttan har raserats på EU-marknaden

Utförsäljningen av allmännyttan är en del i en EU-anpassad bostadspolitik, där bostaden blivit en källa till rikedom för några få istället för en social rättighet.

Försäljningen av de allmännyttiga bostäderna i Stockholmsförorterna Bredäng och Kärrtorp är helt i linje med de nya regler på bostadsmarknaden som borgarregeringen införde vid årsskiftet. Numera ska de allmännyttiga bolagen vara "aktiva fastighetsförvaltare". De kommunala bostadsbolagen ska sälja till privata värdar i områden där det kommunala ägandet dominerar, och köpa där allmännyttan är mindre representerad.

Den aktuella försäljningen i Stockholm sker i form av en bytesaffär, där Svenska Bostäder köper 122 lägenheter av Primula Byggnads AB i attraktiva Hammarby sjöstad och samtidigt säljer 1053 hyresrätter i förorterna Bredäng och Kärrtorp.

Lägenheterna i Hammarby Sjöstad kan Stockholms stad med tiden omvandla till bostadsrätter med god förtjänst medan hyresrätterna i Bredäng och Kärrtorp riskerar att bli till spekulationsobjekt i händerna på privata kapitalister.

Det är en rent nyliberal politik utan annat syfte än att stärka de privata hyresvärdarnas möjligheter till ökade vinster. Borgarregeringen har tagit stormsteg mot en avreglerad bostadsmarknad, men utvecklingen har pågått länge. Boven i dramat är EU, vars nyliberala regelverk säger att samhället inte ska få subventionera verksamheter där det finns andra privata företag. När Sverige gick med i EU förlorade vi rätten att föra en självständig bostadspolitik.

Vid årsskiftet trädde nya regler i kraft på bostadsmarknaden som stärker de privata fastighetsägarnas möjlighet att göra vinst på hyresrätter och tvingar de allmännyttiga bostadsbolagen att konkurrera på marknadens villkor.

Den nya lagen innebär att offentligt ägda bostadsbolag är tvungna att drivas strikt affärsmissigt och vara vinstdrivande. Kommunerna tillåts inte längre att subventionera underhåll och andra kostnader för sina bostäder.

Det innebär att kostnaderna för de nödvändiga reparationer som måste göras i de slitna miljöprogramsområdena kommer att vältras över på hyresgästerna i form av höjda hyror, och det anförs numera som argument för utförsäljningar

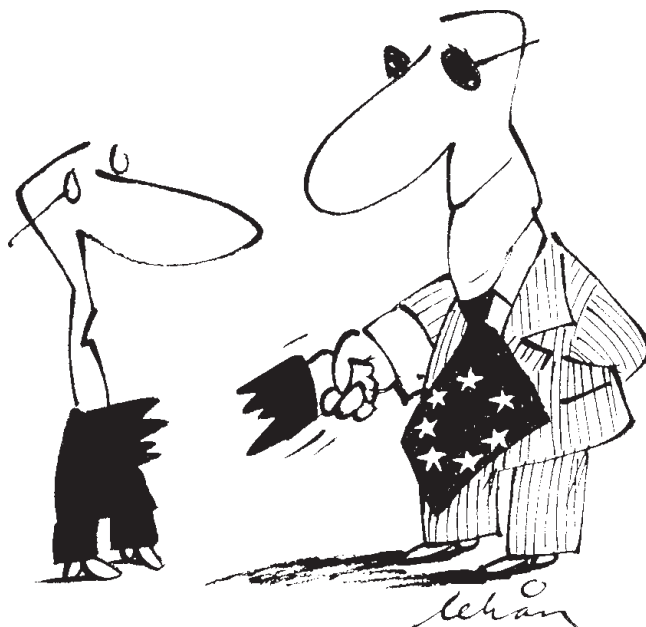

BILD: LARS-ERIK HÅKANSSON

till privata hyresvärdar att kommunerna själva inte klarar av kostnaderna för underhåll.

Lagändringen innebär också att de allmännyttiga bostadsbolagen inte längre ska ha en hyresnormerande roll på den privata bostadsmarknaden, vilket ger de privata hyresvärdarna rätt att i princip sätta vilka hyror de vill.

I den nya hyreslagen finns visserligen en skyddsregel mot alltför stora och snabba hyreshöjningar, men hyresvärdarna är fria att höja hyran vid åtgärder som anses vara standardhöjande. Det kan vara alltifrån att ordna anslutning för disk- och tvättmaskin till nya dörrar eller vitvaror, där kostnaden läggs på hyran.

Hyresgästerna i Bredäng gör helt rätt som protesterar mot utförsäljningen av sina bostäder. Oavsett vilka goda avsikter den private ägaren Primula Byggnads AB påstår sig ha, så säger all erfarenhet att det är de boende som drabbas när allmännyttan säljs ut.

De privata hyresvärdarna har inget annat intresse än att tjäna så mycket pengar som möjligt, vinster som görs på att dra ner på underhållet av lägenheterna och höja hyrorna. När lönsamheten inte är tillräcklig längre säljs bostäderna vidare till hugade spekulanter. Detta kan tusen och åter tusentals hyresgäster i lägenheter som en gång var gemensam egendom vittna om.

En bostad ska vara en mänsklig rättighet, inte en källa till rikedom för ett fåtal ägare. En social bostadspolitik värd namnet måste återupprättas. Ett första steg är att försvara de hyresrätter som ännu är offentligt ägda och säga nej till utförsäljningar.

Victor Johansson

EU:s valutaunion bäddar för bråk

Det var en gång ett antal goda vänner som bildade en klubb med gemensamma regler för privatekonomin. Ingen tilläts – i teorin – skuldsätta sig utöver vad stadgarna tillät. Och ingen skulle få lämna klubben. Både rika och fattiga vänner fick vara med, men i kraft av höginkomsttagarnas goda ekonomi ansågs alla vara kreditvärdiga. De sömniga bankerna trodde länge att i en så fin klubb kunde ingen gå i konkurs. Några av vännerna utnyttjade detta faktum till att låna billigt och leva över sina tillgångar.

Åren går, och klubben välkomnar många nya i föreningen. Efter tio år har man hela sjutton medlemmar. Men nu har samarbetet börjat gnissla. En av vännerna har blivit mångmiljonär, en annan höglönad läkare. Några arbetar som lärare. I klubben finns också en slarver som aldrig kan hålla ordning på sin privatekonomi samt ett par byggnadsarbetare som en finanskris gjort arbetslösa.

Först nu börjar bankerna dra örönen åt sig. Kanske är det så illa att några i klubben inte bara har dålig likviditet utan rentav är insolventa, det vill säga saknar möjlighet att ens på sikt betala sina skulder? Även höginkomsttagarna börjar oro sig. Vänskapen gnisslar. För att skjuta krisen framför sig ger klubben stödlån till de fattigare

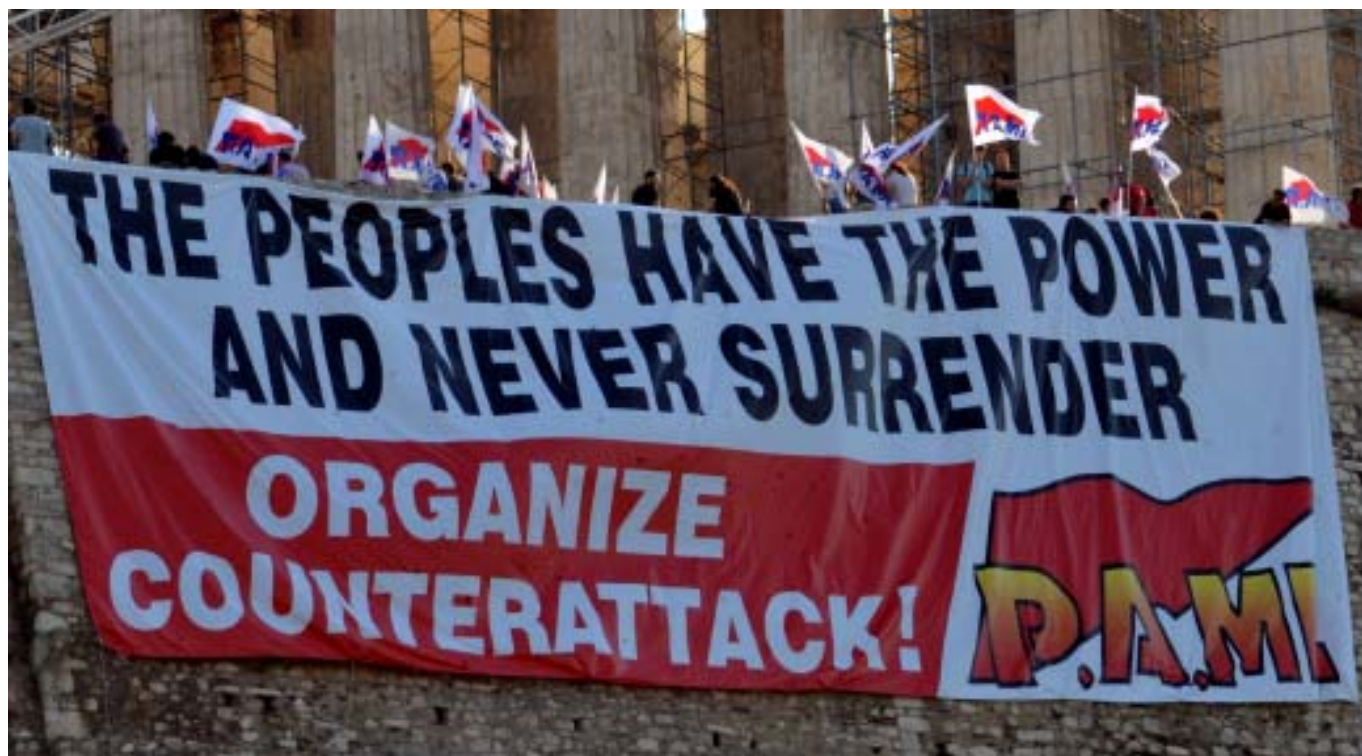
vännerna. Till hög ränta.

De rika medlemmarna – som bara några år tidigare hade hyllat de fattiga vännernas växande välstånd – börjar nu mobba de utblottade. ”Ni har levt över era tillgångar”, ropar de i kör. ”Latmaskar!” För att fortsätta att låna ut pengar till hög ränta kräver klubbstyrelsen att de som har det kärvt ska skära ned sina inkomster med 30 procent. ”Men då blir ju skulderna ännu svårare att betala”, kvider de stackars låginkomsttagarna. ”Det är ert problem”, svarar de rika. En av dem börjar dock undra om det verkligen är klubben som ska stå för notan när den som blivit arbetslös ställer in betalningarna. Måste inte de banker som lånat ut på lösa boliner vara med och betala?

Men nej, säger styrelsemajoriteten. En skuldnedskrivning skulle oro marknaden. Det viktiga är att bankerna får igen sina pengar. En bättre lösning är att sätta de fattiga under förmyndarskap. Sådana klubbar finns väl inte, invänder kanske någon.

Men tyvärr finns det en liknande klubb: EMU. En klubb med fel medlemmar och en inkompetent styrelse. Att skapa en valutaunion med länder med helt skilda förutsättningar och utveckling, men med en gemensam ränta och valuta, är inte bra för vänskapen. Det vi har sett hittills av smutskastning och otäck nationalism är bara början. EMU bäddar för bråk.

Trots att Sverige står utanför EMU tillhör Anders Borg de värsta mobbarna. Grekerna tjänar

för mycket och arbetar för lite, är hans ständiga budskap. Till de stackars grekerna har han dock ett tröstens ord "Sverige var tyngt av kris på 90-talet [...] Men det gick mycket snabbare att återhämta sig än väntat" [DN midsommarafton 2011].

Det finns dock en avgörande skillnad. Sverige kunde, efter år av högre inflation än i omvärlden, lämna den fasta växelkursen och låta vår valuta flyta, det vill säga sjunka. Om vi hade bevarat en fast och övervärderad kronkurs hade krisen utvecklats till en katastrof.

Idag ser vi samma problem i EMU:s krisländer. De 17 medlemmarna uppvisar stora och växande skillnader i produktivitet och kostnads-läge. Ett tiotal saknar internationell konkurrenskraft, vilket inte minst beror på att euron, till följd av Tysklands låga inflation och exportframgångar, blivit kraftigt övervärderad för de svagare ekonomierna.

För att stärka sin konkurrenskraft tvingas krisländerna i dag genomföra en drastisk sänkning av kostnader och löner. Så länge de är inlåsta i samma valutaunion som Tyskland återstår endast en kapplöpning nedåt: en obönhörlig försämring av löner och välfärd. Den kombination av nya lån och deflationspolitik som i dag ordinerats gör att ländernas insolvens förvärras ytterligare. Skuldbördan blir tyngre och tyngre.

EN DEFLATIONSPOLITIK HAR OCKSÅ EN annan hake: effekterna på realräntan. I en valutaunion är den nominella räntan gemensam. Realräntan, det vill säga skillnaden mellan den nominella räntan och inflationen, varierar däremot i enlighet med varje lands inflation. Om krisländerna lyckas föra en deflationspolitik som sänker löner och priser blir realräntan skyhögt, med förödande konsekvenser för investeringar, sysselsättning och skatteintäkter.

En kollaps för EMU – till exempel sedan Tyskland tröttnat på att finansiera en växande skara länders underskott – skulle vara förenad med höga kostnader. Den dag finansmarknaderna tror att EMU håller på att spricka riskerar vi en lång period av finansiell oro och ytterligare kapitalflykt från euro-zonens svagaste ekonomier. Ett hotfullt scenario. Men ju längre tiden går utan att Grekland och ett par andra länder får till stånd en skuldavskrivning och ett utträde ur valutaunionen, desto högre kommer kostnaderna att bli.

Stefan de Vylder

Dags för den rödgröna oppositionen att agera

Tacka nej-sidan för att vi slapp EMU. Det skulle ju vara så stabilt och bra. Vi skulle förlora så mycket på att inte vara med. Nu slipper vi dras med när Grekland, Irland, Portugal och kanske Italien [eurozonens tredje största ekonomi] faller. Det är tur att folket är klokare än dess valda företrädare i riksdag och regering.

Skälet till varför Sverige inte har EU-valutan är två. Det ena, och för EU det avgörande, är att Sverige inte knutit krona till euron och därför inte uppfyller inträdeskravet om en stabil växelkurs. Det andra, och reellt det viktigaste oavsett vad EU tycker, är att svenska folket sagt nej i en folkomröstning. Om den EMU-positiva riksdagsmajoriteten vill avskaffa kronan krävs det i praktiken att de i en ny folkomröstning får stöd för detta, även om det är korrekt att Sverige till skillnad från Danmark och Storbritannien inte har någon formell rätt att säga nej till euron.

EU:s fördrag är närmast huggna i sten, eftersom fördragsändringar måste godkännas av samtliga 27 medlemsländers regeringar och parlament.

En fördragsändring pågår just nu, EU:s kris-hanteringsmekanism ska permanentas. Det ger Sveriges riksdag ett utmärkt tillfälle att kräva ett juridiskt bindande undantag från euron, i utbyte mot att godkänna fördragsändringen. Riksdagens position är urstark, man har i praktiken vetorätt, eftersom fördragsändringen måste godkännas av samtliga medlemsländers parlament för att träda i kraft. Dags för den rödgröna oppositionen i riksdagen att agera?

Eva-Britt Svensson

EU:s svindlande klassklyftor ökar

Sverige är ännu med i svindlarnas EU där kriserna skärps mellan kapitalisternas jakt på största möjliga profit och arbetarklassens och folkets krav på välfärdspolitik. Under senaste året har EU-etablissemang hotat med att hela EU kan braka ihop.

I Grekland har nio generalstrejker organiserats med miljoner deltagare mot den socialdemokratiska regeringens folkfientliga nedskärningspolitik. Men regeringen struntade i protesterna och röstade igenom det nya åtgärds paketet, vilket applåderades av EU och Internationella valutafonden [IMF]. Paketet innebär bland annat lönesänkningar på 10 till 25 procent i statliga industrier och andra offentliga verksamheter, provanställningarna förlängs från två till tolv månader och lönedumpningarna blir drastiska inom privata sektorn.

Portugal är mycket nära en social explosion med nyligen tre miljoner i generalstrejk. Arbetare och unga i Spanien, England, Danmark, Belgien, Bulgarien, Frankrike, Irland, Lettland strejkar och demonstrerar allt våldsammare mot det ekonomiska stålbadet, som EU och det europeiska storkapitalet länge strävat efter att förverkliga.

Den svenska regeringen är marknadsfundamentalistisk med utförsäljningen av järnvägen. Nu råder totalt kaos och värre ska det bli. Men detta avskräcker inte nyliberala korsfarare med en religiös tro på marknadskrafterna, som vill privatisera järnvägen fullt ut.

Storbritannien och Nya Zeeland privatiserade sina järnvägar under 1990-talet. Men där blev det samma enorma kaos och stigande kostnader och biljettpriser. I Nya Zeeland har staten därför köpt

tillbaka hela järnvägsnätet och i Storbritannien har de tvingats återreglera delar av det.

Med EU:s direktiv om att minimera offentlig sektor har privatiseringspolitiken exploderat i Sverige. Den folkliga upprördheten över att våra skattepengar blir vinster inom privat vård, omsorg och skola har diskuterats inom socialdemokratin och vänstern. Men de har inte agerat mot privatiseringspolitiken som sådan för att stoppa den.

Nej, våra skattepengar fortsätter att skapa vinster på 100-tals miljoner till friskolorna och till privatiserade sjukhus i regeringen Reinfeldts Sverige. I marknadsdiktaturens tidevarv överförs miljarderna till riskkapitalbolagens skatteparadis.

EU fortsätter att stärka och överta makten från medlemsländerna. Med sedvanligt EU-manipulerande baxades Lissabonavtalet igenom. Högeralliansen ställde sig bakom, och allt vad folkomröstningar heter avfärdades. De svenska socialdemokraterna och LO var med om att tillsammans med högeralliansen driva igenom Sveriges ja till Lissabonfördraget. I direkt motstånd till arbetarklassen och folkets intresse tar nu EU nya steg mot den federala staten med kapitalets maximala profitintresse i centrum, en grundlagsfäst moderatpolitik:

- ♦ Arbetsrätten är inte längre en nationell angelägenhet, EU:s jurister beslutar.
- ♦ Överstatligheten i ministerrådet ökar kraftigt genom att staternas vetorätt försvinner inom 63 områden.
- ♦ Det är nu olagligt att Sverige för en politik för full sysselsättning, då marknadsliberalismen läser fast den ekonomiska politiken.
- ♦ EU får ökad makt över lagstiftningen. Straffrätten blir överstatlig och EU beslutar om straff.
- ♦ Europol, EU:s politbyrå, blir överstatlig och

Stöd kampanj fonden!
Plusgiro 603 95 78 - 7.

kan genomföra operativa aktioner i hela EU.

♦ Om ett EU-land utsätts för väpnat angrepp är de övriga länderna ”skyldiga att ge stöd och bistånd med alla till buds stående medel”.

Massarbetslösheten biter sig fast i Sverige. Reinfeldts huvudparoll är jobbskatteavdraget för att få fler i arbete. Jobbskatteavdraget skulle öka antalet arbeten, men i stället blev fler arbetslösa, i dag cirka 400.000.

Enligt statistiken är uppåt 30 procent av Sveriges unga arbetslösa. Detta är en ren klassfråga. Många arbetarungdomar kommer aldrig in på den svenska arbetsmarknaden utan går från kortare arbeten ut i arbetslösheten igen. Allt fler unga blir förtidspensionärer.

Detta är en katastrofal utveckling och en tickande bomb. Baksidan på parollen ”Det ska löna sig att arbeta” är ökad utslagning, slum och misär.

Klassklyftorna har blivit till stup i Sverige och i EU. Borgarregeringens skattesänkningar tillsammans med de ökade utgifterna för kommunerna, till följd av massarbetslösheten, tvingar fram ytterligare nedskärningar inom offentlig sektor. När pengarna är slut till offentlig verksamhet erbjuds två alternativ; lägg ner eller privatisera.

Ungdomarna som eldar upp bilar i storstadsförorterna ropar:

”Vi är bortglömda här, har inga jobb, inga pengar, ingenting!”

Redan på 1990-talet genomförde regeringen Persson det nya pensionssystemet, som nu genomförs i flera europeiska länder. Persson konfiskerade 258 miljarder ur pensionsfonderna, pensionärer blir fattigare och fattigare.

DE HISNANDE KLASSKLYFTORNA I SVERIGE och EU tvingar fram organisation och kamp underifrån mot deras slakt av välfärden. Skolstrejker har genomförts i flera storstadsförorter mot nedläggningen av skolor och välfärd. De folkliga protesterna, upproren och generalstrejkerna fortsätter mot svindlarnas EU.

Motsättningarna skärps. ”Tågupproret” är i gång i Sverige och kräver ett slut på avregleringarna. Med motstånd, motstånd och åter motstånd ska vi skapa ett mera rättvist och solidariskt samhälle.

Lars Forsell: ”Det finns inga skäl för optimism. Det finns inga skäl för pessimism. Det finns skäl för revolution.”

**Hasse Nilsson
Sven Wollter**

[eu och facket] är ett nyhetsbrev för folkrörelsen nej till eu:s fackliga nätverk. ansvarig utgivare: jan-erik gustafsson. redaktör: gösta torstensson. adress: rondovägen 312, 142 41 skogås. tfn: 08-771 43 79. e-post: gosta.torstensson@nejtill.eu.se.

folkrörelsen nej till eu är en partipolitiskt obunden medlemsorganisation. adress: pölgatan 5, 414 60 göteborg. e-post: kansli@nejtill.eu.se. hemsida: www.nejtill.eu.se.